Burushaski

Burushaski [buˈrʊʂaski] är ett språk som talas i Karakorumbergen i norra Pakistan av ungefär 100 000 människor. Det är varken besläktat med de angränsande indoariska (dardiska) språken shina och khowar, eller det i norr angränsande östiranska wakhi. De flesta forskare anser att burushaski är ett isolerat språk, som inte är besläktat med något annat känt språk i världen.

Burushaski	
Talas i	Pakistan
Antal talare	100 000
Språkfamilj	Isolerat språk
	▪ **Burushaski**
	Språkkoder
ISO 639-3	–
SIL	bsk (http://www.ethnologue.com/show_language.asp?code=bsk)

Innehåll

Sociolingvistisk situation

Forskningshistoria

Släktskap med andra språk
- Den dene-kaukasiska hypotesen
- Den jenisejska hypotesen
- Den indoeuropeiska hypotesen

Språkliga kännetecken

Nominalmorfologi
- Substantivklasser
- Pluralbildning
- Kasusbildning
- Pronominalprefix och pronomen

Räkneord

Verbalmorfologi
- Allmänt
- De finita verbformernas 11 positioner
- Bildning av tempus och modus
- Kännetecknande av subjekt och objekt
- d-prefixet

Referenser
- Noter
- Webbkällor
- Tryckta källor

Sociolingvistisk situation

Burusho – talarna av burushaski – lever i den nordvästra delen av Gilgitdistriktet i norra Pakistan, i Hunza- och Nager-området på båda sidor av floden Hunza och i Yasin-dalen, som ligger 100 kilometer därifrån.

Yasindialekten avviker tydligt från Hunza-Nagar-dialekten (fonetiskt, lexikaliskt, delvis även morfologiskt), men det råder full ömsesidig förståelse.

Det genetiskt isolerade språket burushaski skiljer sig inte bara i sitt ord- och formbestånd från alla andra språk i världen, utan är också språktypologiskt mycket egenartat, framför allt i den komplexa verbalmorfologin och i nominalmorfologin. Förutom de gamla lånorden från de angränsande dardiska språken (framför allt från shina, men även från khowar) och i några fall från det sino-tibetanska balti når numera allt fler urduord och engelska begrepp burushaski. Den mellersta generationen har redan förlorat en del av den gamla arvordskatten och de yngre behärskar ofta inte längre den komplexa morfologin och syntaxen. De bildade burusho beklagar sitt språks förfall. Ändå har antalet talare ökat något igen under det senaste årtiondet och inställningen hos de flesta burusho till sitt språk är sammantaget positiv; de utgår från att även deras barn ska lära sig burushaski och föra det vidare.[1] De flesta burusho föredrar fortfarande modersmålet som kommunikationsmedel, och det är bärare av en ytterst livaktig muntlig berättarkultur, fastän många burusho är flerspråkiga och även behärskar khowar, shina eller urdu.

Forskningshistoria

De första stationerna i utforskningen av burushaski är arbetena av G. W. Leitner och J. Biddulph i slutet av 1800-talet. Nästa betydande bidrag var D. L. R. Lorimers *The Burushaski Language* 1935-38. Det innehöll en stor ordlista och en grammatik över burushaski, som hade bestånd i 60 år. De avlägset viktigaste nyare arbetena kommer från Hermann Berger, som har gjort omfattande analyser och framställt grammatik och ordbok för Yasin-dialekten (1974) och för Hunza-Nagar-dialekten (1998).

Släktskap med andra språk

Den dene-kaukasiska hypotesen

Burushaski har ansetts och anses ännu av sina viktigaste utforskare som ett isolerat språk. Ändå har det gjorts försök, liksom med alla språk som inte låter sig inordnas i kända språkfamiljer, att förbinda burushaski med andra språk eller språkgrupper, i första hand med baskiskan och de nordkaukasiska språken. En ännu vidare ram drar till exempel B. Blažek och Bengtson (1995) med en inordning av burushaski i den hypotetiska makrofamiljen sino-kaukasiska språk eller dene-kaukasiska språk, som förutom de sinotibetanska språken omfattar så att säga alla eurasiska restspråk, som baskiska, kaukasiska, hurritiska, urarteiska, sumeriska, jenisejiska språk, nahali och burushaski, samt i en utvidgad version även de nordamerikanska Na-denespråken. Ingen av dessa hypoteser har hittills fått något allvarligt erkännande, då det lexikaliska material som anförts som bevis i de flesta forskares ögon inte klarar en allvarlig prövning. Alltså betraktas fortfarande burushaski oftast som ett isolerat språk.

Den jenisejska hypotesen

En intressant nyare tes kan man tolka som en del av den mer omfattande dene-kaukasiska hypotesen, men den ska ändå inte förbli oomnämnd: van Driem (2001) hänvisar till en nära typologisk – som skulle vara utan betydelse genetiskt – men också materiell släktskap i verbalmorfologin (särskilt personprefixen) mellan burushaski och ket, ett jenisejspråk. Han konstruerar ur detta en ’’karasuk’’-familj, som skulle bestå av å ena sidan jenisejspråken, å andra sidan burushaski. Han ser sammanhang mellan denna hypotetiska lingvistiska enhet och en förhistorisk centralasiatisk kultur, ”karasuk-kulturen”. Som en följd av motsatta vandringsrörelser under andra årtusendet f.Kr. ska de nuvarande jenisejfolken ha kommit till Sibirien och burusho till Karakorum. Burushos förflyttning ska då under lång tid ha förlöpt parallellt med den dardiska gruppen bland indoarierna, vilket kunde förklara de talrika tidiga lånorden ur de dardiska språken. Därmed skulle burushaski inte vara ett språk som talades före de indoariska språken i det indiska området. En invandring skulle ha skett parallellt i tiden med de indoariska invandringarna under andra årtusendet f.Kr., och folket antas ha nått det nuvarande bosättningsområdet först under första årtusendet f.Kr. Lexikaliskt låter sig en potentiell släktskap mellan jenisejspråken och burushaski hittills knappast styrkas. De föreslagna morfologiska överensstämmelserna är inte heller oomstridda.

Den indoeuropeiska hypotesen

I juni 2012 släpptes ett uttalande av Macquarie University som hävdar att det finns starka bevis för att överväga att burushaski är av indoeuropeiskt ursprung, med ursprung i frygiskan.[2] Ett nummer av Journal of Indo-European Studies (2012:40) ägnas helt åt dessa undersökningsresultat.[3]

Språkliga kännetecken

Väsentliga drag i burushaski är ett *fyrklassystem* hos substantiv och en ytterst komplicerad verbalmorfologi med ett elvaställigt positionssystem (båda förklaras nedan). Följande översikt gäller för Hunza-Nager-dialekten och är baserad på Hermann Bergers omfattande grammatik från 1998.

Burushaskis fonemuppsättning är relativt stor, men inte extrem (34 konsonanter, 5 vokaler). Det innehåller – liksom de dardiska språken – även retroflexa konsonanter (konsonanter som bildas med tillbakaböjd tungspets mot den hårda gommen, här betecknade med en underställd punkt, till exempel ţ). Vokalerna är /a, e, i, o, u/, som förekommer i korta och långa versioner, och vid de långa versionerna kan flera varianter urskiljas.

Nominalmorfologi

Substantivklasser

I burushaskis morfologi finns fyra substantivklasser (ungefär motsvarande grammatiskt genus):

- **m** > manliga mänskliga väsen, gudar och andar
- **f** > kvinnliga mänskliga väsen och andar
- **x** > djur, "uppräkneliga" föremål
- **y** > abstrakta, vätskor, "ouppräkneliga" föremål

Förkortningen "h" (human) används som sammanfattning av m- och f-klasserna, "hx" som sammanfattning av m-, f- och x-klasserna. Substantiv i x-klassen betecknar typiskt uppräkneliga icke-mänskliga väsen eller ting, till exempel djur, frukter, stenar, ägg, mynt; substantiv i y-klassen däremot betecknar i regel

oupräkneliga icke-mänskliga väsen eller objekt, till exempel ris, vätskor, pulvriserade ämnen, eld, vatten, snö, ull etc.

Dessa tilldelningar är dock inte allmängiltiga, då även uppräkneliga objekt kan tillhöra y-klassen, till exempel *ha*, "hus". Intressanta är också ord som med små betydelseskillnader kan vara såväl x som y, exempelvis betyder *bayú* i x-klassen "salt i stycken", i y-klassen ”salt i pulverform”. Fruktträd uppfattas som kollektivum och tillhör y-klassen, medan deras frukter däremot, som räknebara enheter, tillhör x-klassen. Samma föremål blir ibland behandlade som x eller y beroende på vilket material de är framställda av. Exempelvis räknas sten och trä som x, metall och läder som y. Artikel, adjektiv, räkneord och andra attribut kongruerar med klassen hos det substantiv som de bestämmer.

Pluralbildning

Substantivet i burushaski har två numerus: singular och plural. Singular är den omarkerade formen. Plural kännetecknas med suffix, som i regel är avhängiga substantivets klass:

- **h-klassen** > vanliga pluralsuffix: -ting, -aro, -daro, -taro, -tsaro
- **h- och x-klasserna** > vanliga pluralsuffix: -o, -išo, -ko, -iko, -juko; -ono, -u; -i, -ai; -ts, -uts, -muts, -umuts; -nts, -ants, -ints, -iants, -ingants, -ents, -onts
- **y-klassen** > vanliga pluralsuffix: -ng, -ang, -ing, -iang; -eng, -ong, -ongo; -ming, -čing, -ičing, -mičing, -ičang (Nagar-dialekt)

Vissa substantiv tillåter två eller tre olika pluralsuffix, medan andra förekommer enbart i plural utan särskilt suffix, till exempel *bras* ”ris”, *gur* ”vete”, *bishké* ”djurhår” (så kallade pluralia tantum), och ytterligare andra har samma form i singular och plural: till exempel *hagúr* ”häst(ar)”. Adjektiv har sina egna pluralsuffix och deras användning är avhängig klassen hos det substantiv som de bestämmer, till exempel bildar *burúm* ”vit” x pl. *burúm-išo*, y pl. *burúm-ing*.

Några exempel på pluralbildning i burushaski

- wazíir (m), pl. wazíirting ”vesir, minister”
- hir (m), pl. hirí ”man” (accentförflyttning)
- gus (f), pl. gushíngants ”fru” (accentförflyttning)
- dasín (f), pl. dasíwants ”flicka, ogift kvinna”
- huk (x), pl. hukái ”hund” (accentförflyttning)
- tilí (x), pl. tilí ”valnöt”
- tilí (y), pl. tiléng ”valnötsträd”

Kasusbildning

Burushaski är ett ergativt språk. Det har fem **primära kasus**:

Kasus	Suffix	Funktion
Absolutiv	omarkerad	Subjekt till intransitiva verb och direkt objekt till transitiva verb
Ergativ	*-e*	Subjekt till transitiva verb
Obliquus	*-e*; *-mo* (f-kl.)	Genitiv; basis för sekundära kasusändelser
Dativ	*-ar*, *-r*	Dativ, allativ
Ablativ	*-um*, *-m*, *-mo*	Separativ (varifrån?)

Kasussuffixen fogas vid pluralformer till pluralsuffixet, till exempel *Huséiniukutse* ”Husseins folk” (ergativ plural). Genitivändelsen är endast i singular av f-klassen /-mo/, annars alltid /-e/ (alltså identisk med ergativändelsen). Dativändelsen /-ar/, /-r/ blir i singular av f-klass likaså påhängd på obliquus, annars på absolutiv. Exempel:

- *hir-e* ”mannens”, *gus-mo* ”kvinnans”
- *hir-ar* ”åt mannen”, *gus-mu-r* ”åt kvinnan”

Genitiven står före det substantiv som den utgör bestämning till: *Hunzue tham* ”emiren av Hunza”.

Ändelserna för sekundära kasus bildas från ett sekundärt kasussuffix (ofta betecknat som ”infix”) och en av de primära ändelserna /-e/, /-ar/ och /-um/. Här står /-e/ för lokativ (svarar på frågan ”var?”), /-ar/ för terminativ (svarar på frågan ”vart?”) och /-um/ för ablativ-separativ (svarar på frågan ”varifrån?”). Infixen och deras grundbetydelser är

1. /-ts-/ ”på”
2. /-ul-/ ”i”
3. /-aţ-/ ”på, med”
4. /-al-/ ”vid” (endast i Hunza-dialekten)

Därav resulterar följande ”sammansatta” eller sekundära kasus:

Infix	Lokativ	Terminativ	Separativ
-ts-	*-ts-e* ”på”	*-ts-ar* ”till”	*-ts-um* ”från”
-ul-	*-ul-e* ”i”	*-ul-ar* ”in i”	*-ul-um* ”ut ur”
-aţ-	*-aţ-e* ”på , med”	*-aţ-ar* ”upp på”	*-aţ-um* ”ned från”
-al-	*-al-e* ”vid”	*-al-ar* ”bort till”	*-al-um* ”bort från”

De regelbundna ändelserna /-ul-e/ och /-ul-ar/ är föråldrade och ersätts idag oftast med /-ul-o/ respektive /-ar-ulo/.

Pronominalprefix och pronomen

Nomen för kroppsdelar och släktskapsbeteckningar uppträder i burushaski obligatoriskt med ett pronominalprefix. Man kan alltså inte säga helt enkelt ”mor” eller ”arm” på burushaski, utan bara ”min arm”, ”din mor”, ”hans far” etc. Till exempel betyder roten *mi* ”mor”, men den kan inte uppträda isolerat, istället heter det:

- *i-mi* ”hans mor”, *mu-mi* ”hennes mor” (3f sg.), *u-mi* ”deras mor” (3h pl.), *u-mi-tsaro* ”deras mor” (3h pl.).

Pronominal- eller personprefixen rättar sig efter person, numerus och – i tredje person – efter nominalklass. En översikt över grundformerna ges i följande tabell över pronominalprefixen:

Person/ nominalklass	Singular	Plural
1. person	*a-*	*mi-*, *me-*
2. person	*gu-*, *go-*	*ma-*
3. person m	*i-*, *e-*	*u-*, *o-*
3. person f	*mu-*	*u-*, *o-*
3. person x	*i-*, *y-*	*u-*, *o-*
3. person y	*i-*, *e-*	

Personliga pronomen i tredje person skiljer mellan en ”avlägsen” och en ”nära” form, till exempel *khin* ”han, den här” (här i närheten) men *in* ”han, den där” (där borta). I obliquus finns det dessutom så kallade kortformer. [4]

Räkneord

Talsystemet i burushaski är vigesimalt, alltså baserat på enheten 20. Till exempel heter 20 *altar*, 40 *alto-altar* (2 gånger 20), 60 *iski-altar* (3 gånger 20) etc. Grundtalen är 1 *hin* (eller *han*, *hik*), 2 *altán* (eller *altó*), 3 *iskén* (eller *uskó*), 4 *wálto*, 5 *čundó*, 6 *mishíndo*, 7 *thaló*, 8 *altámbo*, 9 *hunchó*, 10 *tóorumo* (även *toorimi* och *turma*) och 100 *tha*.

Exempel på sammansatta tal:

11 *turma-hin*, 12 *turma-altan*, 13 *turma-isken* osv., 19 *turma-hunti*; 20 *altar*, 30 *altar-toorimi*, 40 *alto-altar*, 50 *alto-altar-toorimi*, 60 *iski-altar* osv, 21 *altar-hik*, 22 *altar-alto*, 23 *altar-iski* osv.

Verbalmorfologi

Allmänt

Burushaskis verbalmorfologi är ytterst komplex och formrik, jämförbar med sumeriskan, baskiskan, ket eller vissa nordkaukasiska språk. Många ljudförändringar (assimilationer, syneres, accentförskjutningar) gör nästan varje verb morfologiskt unikt. Här kan endast några grundprinciper anges.[5]

De finita verbformerna i burushaski bildar bland andra följande kategorier:

Kategori	Möjliga former
tempus/aspekt	presens, futurum, imperfekt, perfekt, pluskvamperfekt
modus	konditionalis, tre optativer, imperativ, konativ
numerus	singular, plural
person	1:a., 2:a och 3:e person (i imperativ endast 2:a person)
nominalklass	de fyra nominalklasserna f, x und y (endast i 3:e person)

Hos många transitiva verb kännetecknas förutom subjektet även det (direkta) objektet, och rentav med pronominalprefix, som likaså uppvisar kategorierna numerus, person och – i tredje person – nominalklass. Alla verb har negerade former, och vissa intransitiva verb bildar morfologiskt sekundära transitiv-former. De

infinita verbformerna - det innebär i burushaski absolutivum för förfluten tid och nutid (jämförbara med particip), perfekt particip och två infinitiver – besitter alla kategorier hos de finita formerna utom tempus och modus. Infinita former bildar tillsammans med hjälpverb perifrastiska (sammansatta) former.

De finita verbformernas 11 positioner

Alla verbformer låter sig beskrivas genom ett komplicerat, men regelbundet, positionssystem. Berger urskiljer sammanlagt 11 positioner (även kallade ”slots”), som dock inte alla kan vara besatta i en enskild verbform. Vissa positioner uppvisar alternativa besättningsmöjligheter (nedan kännetecknade med A/B/C). Verbalstammen besätter position 5. Dessförinnan finns det alltså fyra positioner för prefix, och därefter sex positioner för suffix. Följande tabell ger en översikt. Särskilt viktiga positioner framhålls.

- **Verbformernas positioner (slots) i burushaski**

Position	Affix och deras betydelse
1	Negationsprefix *a-*
2a/b	d-prefix (bildning av intransitiver) / n-prefix (absolutprefix)
3	**Pronominalprefix**: Subjekt för intransitiva verb, objekt för transitiva verb
4	s-prefix för bildning av sekundära transitiver
5	**VERBALSTAM**
6	Pluralsuffix *-ya-* på verbalstammen
7	Presensstamtecken *-č-* (eller *š*, *ts*..) för bildning av presens, futurum, imperfekt
8a/b	**Pronominalsuffix** för 1:a sg. *-a-* (subjekt) / bindevokal (utan betydelse)
9a	m-suffix: bildar m-particip och m-optativ från den enkla stammen /
9b	m-suffix: bildar futurum och konditionalis från presensstammen /
9c	n-suffix för kännetecknande av absolut (jfr. position 2) /
9d	š-suffix för bildning av š-optativ och -iš-infinitiv /
9e	infinitivändelse *-as*, *-áas* / optativsuffix *-áa* (direkt på stammen)
10a	**pronominalsuffix** för 2:a och 3:e person och 1:a pl. (subjekt. Se nedan för former) /
10b	Imperativändelser (till den rena stammen) /
10c	Former av hjälpverbet *ba-* för bildning av presens, imperfekt, perfekt och pluskvamperfekt
11	Nominala flexionsändelser och partiklar

Bildning av tempus och modus

Bildningen av tempus och modus sker med användning av de olika positionerna eller slotsen på ganska komplicerade sätt. Preteritum, perfekt, pluskvamperfekt och konativ bildas då från den *enkla stammen*; presens, imperfekt, futurum och konditionalis från *presensstammen*, som uppstår genom en utvidgning av den enkla stammen i position 7 (oftast med -č-). Direkt från stammen avleds optativ och imperativ. Sammantaget framgår följande schema:

Bildning av tempus och modus av exempelverbet *her* "gråta", utan prefix:

- **Tempus från den enkla stammen**

Grammatisk kategori	Bildning	Form och översättning
konativ	stam + personsuffix	*her-i* "han kommer snart att gråta"
preteritum	stam [+ bindevokal] + m-suffix + personsuffix	*her-i-m-i* "han grät"
perfekt	stam [+ bindevokal] + hjälpverb i presens	*her-u-ba-i* "han har gråtit"
pluskvam-perfekt	stam [+ bindevokal] + hjälpverb i preteritum	*her-u-ba-m* "han hade gråtit"

- **Tempus från presensstammen = stam + presenstecken**

Grammatisk kategori	Bildning	Form och översättning
futurum	stam + presenstecken [+ bindevokal + m-suffix] + personändelse	*her-č-i-m-i* ”han kommer att gråta”
presens	stam + presenstecken + bindevokal + hjälpverb i presens	*her-č-u-ba-i* ”han gråter”
imperfekt	stam + presenstecken + bindevokal + hjälpverb i preteritum	*her-č-u-ba-m* ”han grät (ofta)”
konditionalis	stam + presenstecken + bindevokal + m-suffix (utom 1:a pl.) + *če*	*her-č-u-m-če* ”... skulle gråta”,
konditionalis	stam + presenstecken + bindevokal + ändelse 1:a pl. + *če*	*her-č-an-če* ”vi skulle gråta”

- **Optativ och imperativ**

Grammatisk kategori	Bildning	Form och översättning
áa-optativ	stam + *áa* (i alla personer)	*her-áa* ”... ska.. gråta”
m-optativ	stam + [bindevokal] + m-suffix	*her-u-m* ”... ska.. gråta”
š-optativ	stam + *(i)š* + personändelse	*her-š-an* ”de ska gråta”
imperativ singular	stam [+ *é* vid ändelsebetonade verb]	*her* ”gråt!”
imperativ plural	stam + *in*	*her-in* ”gråt!”

Kännetecknande av subjekt och objekt

Kännetecknandet av verbformens subjekt och objekt sker genom pronominala prefix och suffix i positionerna 3, 8 och 10 på följande sätt:

Affixtyp	Position	Funktion
Prefix	3	direkt objekt vid transitivt verb, subjekt vid intransitivt verb
Suffix	8/10	subjekt vid transitivt och intransitivt verb

Personprefixen är identiska med pronominalprefixen vid nomen (obligatoriska vid kroppsdelar och släktskapsbeteckningar, se ovan). Formerna av prefixen (position 3) och suffixen (positionerna 8 och 10) är förenklat sammanfattade i de följande tabellerna:

- **Pronominalprefix** (position 3)

Person/ nominalklass	Singular	Plural
1:a person	*a-*	*mi-*
2:a person	*gu-*	*ma-*
3:e person m	*i-*	*u-*
3:e person f	*mu-*	*u-*
3:e person x	*i-*	*u-*
3:e person y	*i-*	

- **Pronominalsuffix** (positionerna 8 och 10)

Person/ nominalklass	Singular	Plural
1./2:a person	*-a*	*-an*
3:e person m	*-i*	*-an*
3:e person f	*-o*	*-an*
3:e person x	*-i*	*-ie*
3:e person y	*-i*	

Här följer några exempel på konstruktioner i preteritum av det transitiva prefigerande verbet *phus* ”binda” för förklaring av samspelet av prefix och suffix:

- *i-phus-i-m-i* > han band honom (besatta positioner: 3-5-8-9-10)
- *mu-phus-i-m-i* > han band henne
- *u-phus-i-m-i* > han band dem (pl. hx)
- *mi-phus-i-m-i* > han band oss

- *i-phus-i-m-an* > vi band / ni band / de band honom
- *mi-phus-i-m-an* > ni band / de band oss
- *i-phus-i-m-a* > jag band / du band honom
- *gu-phus-i-m-a* > jag band dig

Pronominalaffixen används också när substantiv intar subjektets eller objektets roll, till exempel *hir i-ír-i-mi* ”mannen dog”. Vid intransitiva verb kan subjektfunktionen vara markerad både genom ett prefix och ett suffix – alltså dubbelt. Exempel:

- *gu-ir-č-u-m-a* ”du kommer att dö” (futurum)
- *i-ghurts-i-m-i* ”han sjönk” (preteritum)

Pronominalprefix uppträder inte vid alla verb och i alla tempus. Vissa verb använder aldrig personprefix, andra alltid, åter andra endast under bestämda omständigheter. Pronominala prefix uttrycker vid intransitiva verb ofta en *avsiktlig verksamhet* av subjektet, medan icke-prefigerade former betecknar en handling som inte sker med subjektets vilja. Exempel:

- *hurúţ-i-m-i* ”han satte sig” (frivillig handling utan prefix)
- *i-ír-i-m-i* ”han dog” (ofrivillig handling med prefix)

- *ghurts-i-mi* ”han gick under vatten frivilligt: han dök” (utan prefix)
- *i-ghurts-i-m-i* ”han gick under vatten ofrivilligt: han sjönk” (med prefix)

d-prefixet

En rad verb uppträder – vid sidan av sin grundform – med ett d-prefix (position 2), som före konsonant utvidgas med en ”harmonisk” vokal. Den exakta semantiska funktionen av denna d-bildning har inte förklarats. Till primära transitiver bildar d-prefixet, alltid utan pronominalprefix, reguljära intransitiver.[6] Exempel:

- *i-phalt-i-mi* ”han bröt upp det” (transitiv)
- *du-phalt-as* ”brytas upp, explodera“ (intransitiv)

Ytterligare enskildheter i verbalmorfologin och andra delar av grammatiken finns att hämta i den angivna litteraturen (framför allt H. Berger 1998).

Referenser

Den här artikeln är helt eller delvis baserad på material från tyskspråkiga Wikipedia (https://de.wikipedia.org/w/index.php?title=Burushaski&oldid=31335728).

Noter

1. ^ Backstrom 1992
2. ^ Cracking the code on the origins of a new European language (http://www.mq.edu.au/newsroom/2012/06/17/cracking-the-code-on-the-origins-of-a-new-european-language) Arkiverad (https://web.archive.org/web/20120620201209/http://www.mq.edu.au/newsroom/2012/06/17/cracking-the-code-on-the-origins-of-a-new-european-language) 20 juni 2012 hämtat från the Wayback Machine., Macquarie University 17 juni 2012
3. ^ ”Journal of Indo-European studies 2012:40 - index” (http://www.jies.org/docs/jies_index/Vol40.html). http://www.jies.org/docs/jies_index/Vol40.html. Läst 3 januari 2017.
4. ^ För detaljer se H. Berger 1998.
5. ^ Utförligare framställning finns i Hermann Berger 1998, Grammatik, 103-173.
6. ^ Berger 1998:I:110

Webbkällor

- Ernst Kausen, Burushaski. (http://homepages.fh-giessen.de/kausen/wordtexte/Burushaski.doc) (doc) (Basis för tyskspråkiga Wikipedias artikel)
- Dick Grune, Burushaski - An Extraordinary Language in the Karakorum Mountains. (http://www.few.vu.nl/~dick/Summaries/Languages/Burushaski.pdf) (pdf)
  (Kortfattad framställning av Yasin-dialekten från 1998, baserad på Berger 1974. Delvis föråldrad gentemot denna artikel.)

Tryckta källor

- Peter C. Backstrom: *Burushaski.* i: *Languages of Northern Areas.* Sociolinguistic Survey of Northern Pakistan. Bd 2. Islamabad 1992, 2002 (Repr.).

- Hermann Berger: *Die Burushaski-Sprache von Hunza und Nager.* 3 Bde. 1. Grammatik. 2. Texte mit Übersetzungen. 3. Wörterbuch. Harrassowitz, Wiesbaden 1998, ISBN 3-447-03961-2
- Hermann Berger: *Das Yasin-Burushaski (Werchikwar). Grammatik, Texte, Wörterbuch.* Harrassowitz, Wiesbaden 1974. ISBN 3-447-01625-6
- Vaclav Blazek: *Lexica Dene-Caucasia*. Central Asiatic J. vol. 39, s. 11-50, 161-164, 1995. (Lexikala jämförelser av burushaski med baskiska, kaukasiska och jenisejska språk, sino-tibetanska språk och na-denespråk)
- Ernst Kausen: *Burushaski.* Gießen 2005. (Se även webblänk.)
- David Lockhart Robertson Lorimer: *The Burushaski Language.* Bd 1. Introduction and Grammar. Bd. 2 Histories, Bd. 3: Dictionary. Aschehoug, Oslo 1935.
- George van Driem: *The Languages of the Himalayas.* Brill, Leiden 2001. ISBN 90-04-10390-2
- Yves Charles Morin, Etinne Tiffou: *Dictionnaire complémentaire du bouroushaski de Yasin*. Etudes bouroushaski 2, SELAF # 304, Peeters/SELAF, Paris 1989. (Ergänzung zu Berger und Tiffou)
- Etienne Tiffou, Jurgen Pesot: *Contes du Yasin - Introduction au bourou du Yasin*, Etudes bouroushaski 1, SELAF # 303, Peeters/SELAF, Paris 1989. (Weiterführung aufbauend auf Grammatik von Berger)
- Stephen R. Willson: *Basic Burushaski Vocabulary.* Studies in Languages of Northern Pakistan. Bd 6. Islamabad 1999.
- Stephen R. Willson: *A Look at Hunza Culture.* Studies in Languages of Northern Pakistan. Bd 3. Islamabad 1999.
- Čašule, Ilija. 2003b. "Evidence for the Indo-European Laryngeals in Burushaski and Its Genetic Affiliation with Indo-European". Journal of Indoeuropean Studies. 31/1-2 : 21-86.
- Čašule, Ilija. 2004. "Burushaski-Phrygian Lexical Correspondences in Ritual, Burial, Myth and Onomastics". Central Asiatic Journal. 48/1: 50-104.
- Čašule, Ilija. 2009. "Burushaski Shepherd Vocabulary of Indo-European Origin". Acta Orientalia. 70: 147-195.
- Čašule, Ilija. 2009. Burushaski as an Indo-European "Kentum" language. Languages of the World 38. Lincom GmbH

Hämtad från "https://sv.wikipedia.org/w/index.php?title=Burushaski&oldid=47563057"

Sidan redigerades senast den 26 april 2020 kl. 18.58.

Wikipedias text är tillgänglig under licensen Creative Commons Erkännande-dela-lika 3.0 Unported. För bilder, se respektive bildsida (klicka på bilden). Se vidare Wikipedia:Upphovsrätt och användarvillkor.